

Izjemne določbe za srednješolce, ki spadajo pod črnovojniško dolžnost. Naučni minister je dovolil, da se morejoh realni letniki učencev na gimnazijah, realnih gimnazijah in realkah do vključno 1896. letnika, ki so v šolskem letu 1914/15. prešli letno izpričevalo o predzadnjem srednješolskem zavodu ter morajo po svojem vojaškem službenem razmerju (zaradi ponovnega prebiranja ali začasnega dopusta) odriniti k vojakom, takoj pripustiti k zrelosti izkušnji; isto velja za učence letnika 1897., ako so v šolskem letu 1915/16. sprejeti kot javni učenci ali vpisani privatisti v zadnji srednješolski razred, so pa že v aktivni službi, pa dobe v to svrhu potrebni vojaški dopust. Pod istimi pogoji se morejoh pripustiti k predčasni zrelosti izkušnji tudi učenci letnika 1898., ako so v šolskem letu 1914/15. prešli izpričevalo predzadnjega srednješolskega razreda in so zaradi svojega prostovoljnega vstopa tačas že v aktivni vojaški službi ali pa v zvezi prostovoljskih formacij. Učenci tega letnika pa, ki še niso v aktivni vojaški službi, se pod nobenim pogojem ne pripuste k predčasni zrelosti izkušnji.

Signum laudis je dobil dr. Franc Rostohar, c. in kr. nadporočnik v rezervi bosan.-herc. pešpolka št. 2 — sicer profesor na nemški gimnaziji v Gorici — za hrabrost pred sovražnikom.

Z italijanske gimnazije v Zadru. Iz sedaj objavljenega poročila je razvidno, da je bilo na c. kr. višji gimnaziji z italijanskim učnim jezikom v Zadru v šolskem letu 1914/15 172 učencev, izmed teh iz Zadra 84. Po maternem jeziku so bili vpisani: 166 Italijanov, 3 Hrvatje, 3 Albanci.

»Vojno« šolsko leto na c. kr. samostojnih gimnazijskih razredih z nemško-slovenskim poučnim jezikom v Celju. Zaradi vladajočih izrednih razmer je izšlo letno poročilo o »vojnem« šolskem letu na c. kr. samostojnih gimnazijskih razredih z nemško-slovenskim poučnim jezikom šele pred nekaterimi dnevi. Na zavodu je delovalo 6 profesorjev in 1 pomožni učitelj (za risanje); učiteljski zbor se je skrčil zaradi mobilizacije. »Podporno društvo« izkazuje v letnem poročilu imetja 4407 K 74 vin.; dohodkov je bilo 1896 K 7 vin., izdalo se za knjige, obleko in črevlje ubogim gimnazijcem okroglo tisoč kron. Šolsko leto se je pričelo s 1. oktobrom in zaključilo s 15. junijem. Pouk se je vršil le popoldne v takozvani stari gimnaziji. Sprejetih je bilo začetkom šolskega leta 193 učencev in 2 hospitantini; ostalo je koncem šolskega leta 168 učencev in 2 hospitantini. Po narodnosti so bili vsi učenci razen dveh Čehov sami Slovenci; 62 učencev in 1 hospitantinja so bili iz Celja, ostali iz Spod. Štajerske. Učni uspeh je bil prav dovoljen; z odliko je izdelalo 5 učencev in 1 hospitantinja, z dobrim uspehom pa 110 učencev in 1 hospitantinja. 26 učencev je dobilo drugi red, ostalih 6 je imelo ponavljalne in dopolnilne izpite. Zavod je bil vključen vojni, ki je gmotne razmere marsikatero družino neugodno izpremenila, vendar prav dobro obiskan.

Kranjske vesti.

MIMI KOMANOVA.

Umrila je v Stranjah pri Kamniku učiteljica gospa Mimi Komanova, rojena Podlogarjeva, stara šele 23 let. Svojemu ljubemu soprogu učitelju tovarišu Maksu Komanu, ki se nahaja na bojnem polju, je pustila hčerko, sama pa legla k večnemu počitku. Doma je bila iz Kala pri St. Janžu na Dolenjskem. Službovala je najprej v Svibnem, Tržišču na Dolenjskem in zadnji čas v Stranjah. Bila je splošno priljubljena, vrla učiteljica. — Nesrečnemu soprogu in žalujočim sorodnikom naše iskreno sožalje. Blagi pokojnici pa bodi lahka domača zemlja!

— Petdesetletnica rojstva tovariša Iva Trošta. Dne 6. decembra t. l. praznuje naš tovariš Ivo Trošt, nadučitelj v Tomišlju-Igu pri Ljubljani, petdesetletnico svojega rojstva. (Rojen je bil dne 6. decembra 1865 v Orešju poleg Cola na Vipavskem). Ivo Trošt je mnogoletni naš sotrudnik ter priznan slovenski pisatelj. Zlasti za naše mladinsko leposlovje si je pridobil odličnih zaslug. — Iskreno čestitam!

— Draginjska doklada ljudsko-šolskemu učitelstvu. Deželni odbor je dovolil vnovič vsemu službujočemu učitelstvu in rodovinarjem vpoklicanih učiteljev enkratno draginjsko doklado v isti izmeri kakor spomladi. Potrebščina za to novo podporo znaša okroglo 90.000 kron.

— Podpore je dovolil občinski svet v Ljubljani na zadnji svoji seji: Društvo za mladinsko varstvo v ljubljanskem sodnem okraju 1500 K. »Glasbeni Matici« 3000 K, Filharmoničnemu društvu 500 K in »Ljubljani« 500 K.

— Umril je v Boštanju pri Radni na Dolenjskem g. Alojzij Drmelj, veleposestnik, v starosti 80 let, oče tovariša Frana Drmelja. — Naše iskreno sožalje!

— Klavirski virtuoz Anton Trost, sin ljubljanskega tovariša Fr. Trosta, bivši učitelj »Glasbene Matic« v Ljubljani, je sodeloval v nedeljo, dne 7. novembra, pri koncertu dunajskega koncertnega društva v veliki dvorani »Konzerthausa« na Dunaju. Igral je Chopinov klavirski koncert v e-molu s spremljevanjem orkestra. Dunajska stroga kritika je polna hvale o izrednem mojstrstvu tega našega odličnega umetnika.

— Dobrodela koncerta v Radovljici. Tekom preteklega meseca sta se vršila v Radovljici v prid ranjencem na Bledu dva koncerta pod vodstvom pevovodje učitelja Vilka Rusa z gledališko predstavo. Prav dobro sta uspela. — Tovariš Rus, tajnik naše »Zaveze«, se je izkazal tudi ob teh dveh prilikah izbornega dirigenta, ki je postavil svojo umetnost v službo človekoljubnosti.

— Odlikovanje. Glasom vojaškega ukaznika je bil inženir Albert Vedernjak, strokovni učitelj na Grmu, sedaj rezervni poročnik 4. bos.-herc. pešpolka, odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo.

— Stari trg pri Ložu. Učitelstvo v Starem trgu pri Ložu je nabralo med šolsko mladino 13.225 K III. vojnega posojila.

— Odlikovanje. Nadvojvoda Franc Salvator je podelil za uspešno delovanje na korist »Rdečemu križu« bronasto častno kolajno »Rdečega križa« z vojno dekoracijo tovarišici Avgusti Kolnikovi, učiteljici v Radečah.

— Ranjen je bil na obeh nogah pri zadnjih spopadih na italijanskem bojišču c. in kr. rez. praporščak, učitelj Leopold Ažman iz Kranja.

— Županom in vsemu prebivalstvu kranjske dežele! Deželni odbor razglša: Božič se bliža — drugi Božič v svetovni vojni. Zunaj v okopih, v mrazu, burji in snegu stoje naši junaki v obrambi naše mile domovine. Kakor lani, hoče tudi letos vojni oskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva vsem vojakom, ki stoje v bojni črti, olepšati božični praznik z malim darom in se obrača v ta namen s posebnim odklicem do celotnega prebivalstva našega cesarstva za primerne prispevke. Sodelujmo pri tem vsi, brez izjeme: saj se gre za naše sinove, brate, očete! Župani se tem potom pozivljajo, da se odzovejo z največjo vneto pozivju vojnega oskrbovalnega urada. Prebivalstvo pa naj se odzove z najštevilnejimi darovi, bodisi v naravi, bodisi v denarju, ki naj se v smislu tozadavnega odklica c. kr. deželnega predsedstva oddajo pri domačem županstvu (mestnem magistratu), župnem uradu, okrajnem glavarstvu ali deželni vladi, naturalije tudi pri domačem šolskem vodstvu. Darila v denarju sprejme drage volje tudi deželni odbor in jih izroči na pristožno mesto. Zadeva je pa silno nujna: zakaj le o pravem času dospela darila (naturalije do 28. t. m.), se bodo mogla porabiti za vojno božičnico. Sodeželani! Sodelujmo vsi, vsak po svojih močeh, da bo letošnja božičnica naših brezizgledno hrabrih vojakov čim najsijajnejša; pokazimo jim tem potom ponovno, da ob slovesni sveti uri mislimo nanje v dolžni ljubezni in hvaležnosti!

— Na osemrazredni c. kr. dekliški rudniški ljudski šoli v Idriji je 128 učenek podpisalo skupaj 1500 K tretjega vojnega posojila.

— Nabiralnici daril v naravi na c. kr. deželni vladi v Ljubljani so poslali: Vodstvo dekliške šole v Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani 14 parov nogavic; mestna osemrazredna slovenska dekliška šola v Ljubljani 36 parov nogavic, 6 blazin; nemška mestna dekliška šola v Ljubljani 35 nogavic, 1 spodnje hlače, 4 blazine, 4 prevleke za blazine, 1 zavoj vate; c. kr. rudniška dekliška ljudska šola v Idriji 34 srajc, 6 spodnjih hlač; nemška zasebna ljudska šola v Trzišču 5 srajc, 7 spodnjih hlač, 68 brisač, 11 blazin, 1 opasnico, 4 snežene čepice, 1 šal, 10 parov palčnikov, 4 pare žlogrelcev, 3 pare prstogrelcev, 1 par dokolenic, 9 parov nogavic, 17 parov črevljarc, 44 robcev, 1 zavoj bombaža, 7 obvez; šolska vodstva: v Borovnici 140 parov črevljarc; v Dobravi pri Ljubljani 4 zavojev čokolade, 45 dopisnic, 321 cigaret, 91 zavojev tobaka, 6 tobacnik pip; v Slavini pri Prestranku 8 srajc, 8 spodnjih hlač; v Skocijanu pri Turjaku 12 srajc, 2 spodnje hlače, 3 brisače, 1 robec.

— Iz ljudskošolske službe. Ker je odšel učitelj Josip Gole v vojno službo, je nameščena na ljudski šoli v Skocijanu za suplentinjo provizorična učiteljica iz Radenc Marija Peterlinova. V Lešah nadomestuje učitelja Avgusta Minkuža, ki je odšel v črnovojniško službo, absolvirana kandidatinja Josipina Gromova. V Koprivniku je nameščena kot suplentinja Ljudmila Koroščevec, ker je učitelj Josip Jocič odšel v vojaško službo. — Nadučitelj Ivan Blagajne v Dolah je odšel v črnovojniško službo, nadomestuje ga učiteljica Matilda Blagajne-Goriškova. Pavla Moharjeva je nameščena kot suplentinja v ljudski šoli pri Devici Mariji v Polju. Kot suplentinja je nameščena na ljudski šoli v Zireh Matilda Weberjeva, bivša učiteljica na »Šolskem domu« v Gorici. — Za suplentinjo v Laškem potoku sta nameščeni Josipina Obermanova in Miroslava Božnarjeva. — V Sv. Križu pri Litiji nadomestuje učiteljica Ljudmila Abramova nadučitelja Antona Turka, ki je odšel v vojaško službo. — Učiteljska kandidatinja Gabrijeva Pipanova je imenovana za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Trati. V Blatni Brezovici nadomestuje nadučitelja Josipa Zakrajška, ki je odšel k vojakom, učiteljska kandidatinja Stanislava Faganelova, ki je imenovana za suplentinjo na tamkajšnji dvorazrednici. Kandidatinja Ivana Čarmanova je imenovana za suplentinjo na dvorazrednici pri Sv. Juriju in Angela Groznikova za suplentinjo na štiritrazredni ljudski šoli v Šmarjah. Ker je odšel nadučitelj Ivan Bezeljak z Vač v vojaško službo, ga nadomestuje kot suplentinja bivša učiteljica Marija Trankova s Save. — Absolvirana učiteljska kandidatinja Antonija Cesarjeva je imenovana za suplentinjo na enorazrednici v Posterici, Amalija Erjavčeva za suplentinjo na trirazrednici na Krki, izprašana učiteljica Mara Vidčeva je nameščena kot suplentinja v Ljubljani na nemški mestni dekliški šoli, ker je definitivna učiteljica Lea Levčeva nameščena na c. kr. učiteljsko v Ljubljani kot suplentinja. Ljudmila Svetličeva je pripuščena k brezplačni praksi na prvi mestni deški šoli v Ljubljani. — C. kr. deželni šolski svet je vzel na znanje, da bo absolvirana učiteljska kandidatinja kot pomožna učiteljica nadomestovala v črnovojniško službo vpoklicanega učitelja Fr. Raaza, in učiteljska kandidatinja z zrelostnim izpričevalom Leopoldina Zumrova pa iz šolske službe izstopivšo učiteljico Marijo Tschadovo na zasebni nemški štiritrazrednici na Savi pri Jesenicah. — Izprašana učiteljica Danijela Kališeva je imenovana za suplentinjo na osemrazredni slovenski dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Absolvirana učiteljska kandidatinja Cecilija Divjakova je nameščena kot suplentinja na ljudski šoli v Vrbovem namesto obolele učiteljice Lucije Trampuševe. Bivša suplentinja v Ložicah Alojzija Trampuševec je imenovana za provizorično učiteljico in kandidatinja Doroteja Bratovževa za suplentinjo na ljudski šoli v Vipavi. Bivša suplentinja na Vrhniki Hermina Kobalova je nameščena za suplentinjo na enorazrednici v Podlipi namesto obolele učiteljice Marije Šibovčeve. V Idriji so nameščena na ljudski šoli kot suplentinje učiteljske kandidatije Pavla Moharjeva, Frančiška Rejčeva in Doroteja Kovačeva na mesto učiteljev, ki so odšli v vojno službo. V Ljubljani je imenovana suplentinja Berta Pišlarjeva za suplentinjo na osemrazredni dekliški ljudski šoli v Siški in Slavica Vencajzova za suplentinjo na osemrazredni mestni dekliški šoli pri Sv. Jakobu, ker ima učiteljica na tej šoli Albina Sarkova dopust zaradi bolezni. Deželni šolski svet je vzel na znanje, da so nastavljene brezplačno kot suplentinje na drugi mestni deški šoli v Ljubljani kandidatije Ana Fuchsova, Olga Knezova in Josipina Černetova.

Štajerske vesti.

SREČKO STEGNAR.

Dne 24. oktobra t. l. je umrl po kratki bolezni, zadet od kapi na možgane, v Mariboru tovariš Srečko Stegnar, c. kr. kaznični učitelj v pok., bivši deželni poslanec itd., imetnik zlatega križca za zasluge in papeževega zaslužnega križca, star 74 let, ki se je s svojim delovanjem na različnih poljih narodnega življenja pridobil velike zaslug. Pokojnik je bil najprej c. kr. učitelj v Idriji, potem pa je prišel v tej lastnosti v Ljubljano za učitelja v kazničnici na Gradu. Tu se je pridružil Bleiweisovi narodni stranki in je bil več let tudi delaven deželni poslanec mesta

Idrije. V Ljubljani je bil marljiv odbornik »Slovenske Matic« in ustanovnik in povodja pevska društva »Slavec«, ki je v hvaležno priznanje za njegove zasluge izvolilo za svojega častnega člana. Bil je bil pred 20 leti v Ljubljani veliki tres, je bil pokojnik premeščen v Maribor. — O Stegnarjevem delovanju in življenju v Mariboru piše Iv. Skvarč: »Naslednja narodna družba je zopet izgubila moža, ga bo težko pogrešala. V nedeljo, dne 2. vinotoka, je umrl gospod Srečko Stegnar v starosti 74 let. Zadnjih sedem let, ki je preživel kot c. kr. učitelj v pokoju, posvetil izključno narodnemu delu. V naša narodna društva izgube z njegovim kor čebelica marljivega delavca in umnega, izkušenega moža svetovalca. Odkar pričel delovati v Mariboru diletanter, oder, od takrat je Stegnar zastavil z ves svoj prosti čas in vse svoje zmoglosti. Ko se je ustanovilo na to »Dramatično društvo«, je bil štiri leta njegov predsednik in silno pripomogel, da se je ta narodna institucija tako pospela, da je stala ena naših glavnih opor pri narodnem delu. V skoraj isti meri kakor za »Dramatično društvo« pa je deloval tudi za »Društvo« in za »Glasbeno društvo«. Kaj je v vseh teh društvih storil, čestitljiv starček, tega povsati na dostaja prostora, ostane pa prihranjeno kdaj pozneje. Eno pa lahko priberemo zore do mraka in tja v pozno noč je bil »Narodnem domu«, tu nadzorujoč s prjazno, ljubeznivo besedo, tam karajoč humorja polnimi besedami. Znal je voditi svoje ljudi tako, da pravzaprav nihče ni vedel, da ga vodi tuja in ne lastna volja. A tudi radodaren je bil Srečko Stegnar vsako narodno stvar je rad podpiral. Vse se je zgodilo z ljubeznivim mirom, tak da mu nikdar ni mogel kdo očitati ničesa. Umevno je, da tudi naši narodni nasprotniki niso mogli značajnemu možu ničesar oporekati, marveč da je tudi od te strani vedno deležen popolnega spoštovanja. Še do zadnjega je bil Srečko Stegnar č. Tudi v sredo, dne 20. pret. mes., je še p. dnevi delal in nikomur ni nič potožil, da bi se slabo počutil. Proti 10. uri zvečer pa mu je postalo mahoma jako slabo, zadela ga je kap na možganih. Izgubil zavest in le redko se je za par trenutke zavedel. Končno je zaspal v nedeljo zjutraj mirno in za večno. Bila mu lahka zemljica! — Vrlemu možu, vzoru narodni rodoljubnosti, pa je med nami za vedno ohranjen prijazen spomin odkritosrčnega spoštovanja. To pa bodi v tolažbo vseh njegovim dragim, ki danes plakajo nad to bridko izgubo.« — O učitelju Stegnar priobčimo nekrolog prihodnjic. Njegova sestra Rajko se je v začetku tudi posvečevala učiteljskemu stanju, pozneje pa je šel k pošti. Hčerka Marica je učiteljica v Čretnjevcu v okraju Maribor. — Bodi odličenemu možu ohranjen ljub spomin!

— Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju bode koncem t. l. razposlala svojim dosedanjim naročnikom »Naročilni in plačilni listi«; drugi reflektantje pa se naj zanj obrnejo pod zgornjim naslovom v Liboje, pošta Petrovč. Izpolnjeni listi se naj vrnejo čimprej, na kasnejše pa do 15. decembra. Za »Tagepost« plačajo vsi naročniki od 1. decembra t. l. naprej 20 vin. več, kar blagovodno upoštevati pri vpošiljavi decembreskega obroka. Za informacije naj se vedno vpošiljuje 20 vin. v znakah.

— Poroka za fronto. Dne 19. septembra se je poročila za bojno južno fronto učiteljica na Humu, sedaj v pok., gđc. Julija Valentinčeva, rojena v Kanalu na Goriškem, z gosp. Oroslavom Rakušo, rojenim na Humu, ki je bodoči uradnik c. k. tobačne režije, sedaj c. in kr. nadtopničnik in računski podčastnik diviz. mun. zakl. da 28 — bojna pošta 73. Poroko je izvršil g. župnik Kosobud iz Črnomlja s primernim, vsem navzočim v srce segajočim nagovorom. Priči sta bila g. notar O. Ploj, železniški postajevodja g. A. Potočni. Prvi je iz prijaznosti nadomestoval humskega nadučitelja A. Porekarija, ki je sedel v vojni službi. Nevesta se je nastanila za sedaj pri sorodnikih v Črnomlju, ženin se je podal na bojno fronto, kjer odlikovan deluje že 15. mesec. — Bog daj srečno zedinjenje po vojni in obilo zdravje!

— Izpred vojnega sodišča. Pred graški sodiščem je bila v soboto, dne 13. novembra 1915, Antonija Ježovnikova, učiteljica iz Braslovč, po daljši razpravi kateri je interveniral kot njen zagovornik gospod dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani, popolnoma oproščena obtožbi zaradi hudodelstva po § 65. a kaz. zak.

— Iz Celja nam poročajo: Kakor vsako leto, tako je zapelo tudi letos Celjsko pevska društva pod vodstvom učitelja tovariša Cirila Preglja na slovenske pokopališču nekaj žalostink.